

انتشارات دانشگاه تهران
۳۶۶۹

تاریخ سیاسی-اجتماعی خاورمیانه

از عصر قدیم تا پسا عصر جدید

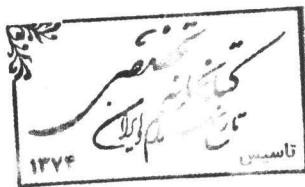

سید محمد هوشی سادات

استادیار علوم سیاسی دانشگاه تهران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ سیاسی - اجتماعی خاورمیانه از عصر قدیم تا پسا عصر جدید

تألیف

سید محمد هوشی سادات
استادیار علوم سیاسی دانشگاه تهران

شماره مسلسل ۸۶۱۴

شماره انتشار ۳۶۶۹

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : هوشی سادات، محمد، ۱۳۵۳ -
تألیف سید محمد هوشی سادات.
مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۵۲۰ ص.
فروست : انتشارات دانشگاه تهران، شماره انتشار: ۳۶۶۹.
شابک : 978-964-03-6878-7
وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا.
موضوع : خاورمیانه - تاریخ.
موضوع : خاورمیانه - اوضاع اجتماعی.
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۴ ت ۲ ۹ هـ / DS ۶۲
رده‌بندی دیویی : ۹۵۶
شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۰۳۱۵۲

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN:978-964-03-6878-7

9 789640 368787

عنوان: تاریخ سیاسی-اجتماعی خاورمیانه: از عصر قدیم تا پس از عصر جدید

تألیف: سیدمحمد هوشی‌سادات

ویراستار: محمد قیصری

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۲۸۰۰۰۰ ریال

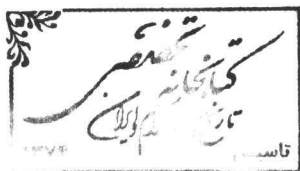
خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

السلام عليك يا انيس النفوس يا شمس الشموس و يا امام الرؤوف

به ساحت مقدس امام رضا (عليه السلام) كه هر چه دارم از عنايات اوست

فهرست مطالب

مقدمه

فصل نخست: مباحث نظری ۱

گفتار اول: روش‌شناسی (متدولوژی) تاریخ‌نگاری ۱

گفتار دوم: ترمینولوژی خاورمیانه ۳

فصل دوم: خاورمیانه در عصر قدیم ۷

گفتار سوم: تمدن‌های باستانی در عصر قدیم ۷

گفتار چهارم: خاورمیانه از ظهور مسیحیت تا طلوع اسلام ۳۱

فصل سوم: خاورمیانه در عصر طلایی اسلام ۳۷

گفتار پنجم: نخستین امپراطوری اسلامی ۳۷

گفتار ششم: از انحصارگرایی عربی تا جهانی‌سازی اسلامی: نظم اموی - خلافت عباسی ۴۲

گفتار هفتم: خاورمیانه در دوره تهاجم مغولان و جنگ‌های صلیبی ۶۵

فصل چهارم: خاورمیانه در عصر جدید ۸۵

گفتار هشتم: خاورمیانه در اروپا: امپراطوری عثمانی ۸۶

گفتار نهم: ایران در عصر صفوی و پساصفوی ۱۰۷

گفتار دهم: وهابیت در شبه‌جزیره عربی ۱۳۴

گفتار یازدهم: شمال آفریقا و مغرب عربی در عصر محمدعلی پاشا: احیای مرکز قدرت ۱۴۰

فصل پنجم: خاورمیانه در عصر بیداری نخست عربی ۱۵۵

گفتار دوازدهم: انقلاب ترکان جوان ۱۵۶

گفتار سیزدهم: جنبش مشروطیت در ایران ۱۶۱

گفتار چهاردهم: فرایند دولت‌ملت‌سازی در عصر پسااستعمارگرایی ۱۷۱

گفتار پانزدهم: قیمومیت فلسطین و شکل‌گیری صهیونیسم سیاسی ۱۸۷

فصل ششم: خاورمیانه در عصر بیداری دوم عربی	۱۹۷
گفتار شانزدهم: جنگ جهانی دوم: پیامدهای منطقه‌ای بر خاورمیانه.....	۲۰۰
گفتار هفدهم: جنگ نخست اعراب و اسرائیل: نبرد اعلام موجودیت	۲۰۵
گفتار هجدهم: عصر ناصریسم و جنگ سرد عربی	۲۱۰
گفتار نوزدهم: ملی شدن صنعت نفت در ایران: رنسانس سیاسی در خاورمیانه.....	۲۱۵
گفتار بیستم: جنگ‌های اعراب و اسرائیل ۱۹۶۷ و ۱۹۷۳	۲۲۳
گفتار بیست و یکم: انقلاب ایران: بیداری اسلامی و خیزش اسلام سیاسی	۲۳۲
گفتار بیست و دوم: انتفاضه‌های فلسطینی	۲۴۲
گفتار بیست و سوم: جنگ نخست خلیج فارس: جنگ ایران و عراق	۲۴۹

فصل هفتم: خاورمیانه در عصر پس از جنگ سرد.....	۲۵۹
گفتار بیست و چهارم: خاورمیانه در عصر جهانی شدن.....	۲۵۹
گفتار بیست و پنجم: جنگ دوم خلیج فارس: جنگ نفت	۲۶۲
گفتار بیست و ششم: ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱: نظامی‌گرایی صلح آمریکایی	۲۷۰

فصل هشتم: طرح‌های فراآتلانتیکی در خاورمیانه و شمال آفریقا	۲۸۳
گفتار بیست و هفتم: طرح‌های آمریکا در خاورمیانه	۲۸۶
گفتار بیست و هشتم: طرح‌های اروپا در خاورمیانه	۳۲۰
گفتار بیست و نهم: بررسی مقایسه‌ای طرح‌های فراآتلانتیکی در خاورمیانه.....	۳۳۸

فصل نهم: خاورمیانه در عصر بیداری سوم عربی	۳۴۵
گفتار سی‌ام: دولت‌های عرب در دوره پس از پس‌استعمارگرایی	۳۴۵
گفتار سی و یکم: انقلابات عربی در چهارراه: تشابهات و اختلافات	۳۵۰
گفتار سی و دوم: حوزه مغرب عربی و شمال آفریقا: آغاز انقلاب	۳۶۸
انقلاب تونس: پس از انقلاب یاس	۳۶۸
مصر: انقلاب علیه انقلاب	۳۷۶
لیبی: انقلاب غیرمردن ۱۷ فوریه: ناتوان در دولت‌سازی	۳۸۵
گفتار سی و سوم: حوزه لوانت: کانون تعارضات	۳۹۴
سوریه: مداخله مستقیم و جنگ نیابتی	۳۹۵

- دولت اسلامی عراق و شام (داعش): تکفیری‌های چندملیتی ۴۰۵
- گفتار سی و چهارم: حوزه خلیج فارس و شبه‌جزیره عربی ۴۱۵
- یمن: تداوم بیداری ۴۱۶
- بحرین: انقلاب ناتمام ۴۲۴
- شیخ نشین‌های خلیج فارس: میزبان بیداری چهارم عربی؟ ۴۳۳
- گاه‌شمار تحولات در تاریخ خاورمیانه ۴۴۱

- فهرست منابع ۴۴۵
- نمایه (اعلام - موضوعی) ۴۷۱